

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Комисия за енергийно
и водно регулиране

[TLP-WHITE]

Ниво 0

ПРОТОКОЛ

София, 10.05.2022 г.

от Обществено обсъждане

на проект на решение относно заявление от „Булгартрансгаз“ ЕАД за утвърждаване на ценообразуващи параметри за периода 01.10.2022 – 30.09.2023 г.

Днес, 10.05.2022 г. от 10:06 ч. в сградата на Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР, Комисията) се проведе обществено обсъждане на Комисията в пълен състав, ръководено от председателя Станислав Тодоров.

На заседанието присъстваха членовете на Комисията Александър Йорданов, Благой Голубарев, Димитър Кочков, Пенка Трендафилова и Юлиан Митев – за главен секретар, *съгласно Заповед № 388/27.04.2022 г. (без право на глас).*

На заседанието присъстваха Е. Маринова – директор на дирекция „Правна“, А. Иванова - директор на дирекция „Природен газ“, Р. Тахир – началник на отдел „Цени, лицензии и пазари – природен газ“ и експерти на КЕВР.

Общественото обсъждане беше излъчено в реално време чрез интернет страницата на Комисията.

Чрез съобщение на интернет страницата на Комисията, съгласно решение на КЕВР по Протокол № 101 от 20.04.2022 г., т. 4, за участие в общественото обсъждане на проект на решение относно заявление от „Булгартрансгаз“ ЕАД за утвърждаване на ценообразуващи параметри за периода 01.10.2022 – 30.09.2023 г., са поканени заинтересовани лица по смисъла на чл. 14, ал. 2 от Закона за енергетиката.

Проектът на решение относно заявление от „Булгартрансгаз“ ЕАД за утвърждаване на ценообразуващи параметри за периода 01.10.2022 – 30.09.2023 г., е изготвен от работна група в състав: Агапина Иванова, Елена Маринова, Красимира Лазарова, Грета Дечева, Виктория Джерманова, Михаела Андреева, Любослава Джоргова, Теодор Хиков, Рада Башлиева.

Съгласно решение на КЕВР по Протокол № 101 от 20.04.2022 г., т. 4, е осигурена и възможност за дистанционно участие чрез програмата за съобщения Skype.

С писмо на КЕВР с изх. № Е-15-45-11/29.04.2022 г. като заинтересовани лица са

поканени **Министерство на енергетиката, „Булгартрансгаз“ ЕАД, „Булгаргаз“ ЕАД, Българска асоциация „Природен газ“, Българска газова асоциация, „Ай Си Джи Би“ АД.**

Заявили участие в общественото обсъждане са:

- г-н Данаил Диков – ръководител сектор „Ценообразуване“ в „Булгартрансгаз“ ЕАД;
- г-жа Боряна Брънгова – старши юриконсулт в отдел „Лицензии“ в „Булгартрансгаз“ ЕАД;
- г-н Кирил Темелков – заместник председател на Българска газова асоциация.

Министерство на енергетиката, „Булгартрансгаз“ ЕАД, „Булгаргаз“ ЕАД, Българска асоциация „Природен газ“, Българска газова асоциация, „Ай Си Джи Би“ АД не са заявили участие.

С. Тодоров:

От страна на „Булгартрансгаз“ ЕАД присъстват и са заявили участие г-н Диков – ръководител на сектор „Ценообразуване“ и г-жа Брънгова – старши юриконсулт. От страна на Българска газова асоциация заявил участие и присъства лично е г-н Темелков – заместник-председател. По този ред ще Ви дам думата да представите становище в рамките на това обществено обсъждане. Заповядайте, г-н Диков!

Д. Диков – ръководител на сектор „Ценообразуване“ в „Булгартрансгаз“ ЕАД:

Уважаеми г-н Председател, уважаема Комисия, разгледахме проекта на решение. Напълно сме съгласни с изложените доводи. Нямаме забележки към проекта на решение. Искаме да направим едно уточнение, че във връзка с очакваното влизане в сила на нов регламент на Европейската комисия за изменение на Регламент № 917 от 2009 г., в който се изискват нулеви цени за входа и изхода на газохранилища, ние ще входираме писмо, което предлага 100% отстъпка за входа и изхода на ПГХ „Чирен“. Това предложение не противоречи на действащия регламент в момента – Регламент № 460, който определя параметрите по ценообразуването на преноса на природен газ.

С. Тодоров:

Г-н Темелков, имате думата за изразяване на отношение.

К. Темелков – заместник-председател на Българска газова асоциация:

Преди всичко искам да поздравя целия екип, с който за пръв път имам възможността да се срещна в тази зала, да Ви пожелаая успех и много постижения в тежката задача, която имате – да регламентирате този сектор, съществен за икономиката. От наша страна имате пълната подкрепа и именно затова аз ще си позволя да започна нашето изказване с нещо, което е малко по-общо, но има конкретна причина и към самия документ.

Многократно сме заявявали нашето желание когато се разглеждат документи, които са съществени за пазара на природен газ, те да бъдат провеждани при т. нар. предварително обсъждане, а не само в рамките на регламентираното обществено обсъждане. Пак ще кажа защо, за да е ясна нашата позиция. На този етап, когато вече решението е готово и ние започнем да изнасяме нашите доводи какво все още не сме получили като информация или като анализи трябва да се постигне, ние не можем да

погледнем след това дали те са влезли в крайното решение, по какъв начин, отразени ли са от администрацията и се получава един елемент, при който администрацията се стреми да защити вече установеното решение. Ние сме с изключително уважение към администрацията на Комисията, защото тя с годините е показала, че знае какво прави, но организацията на този процес е изключително важна, за да може Вие да получите навреме нашите забележки. Какво имам предвид? Сега, в момента, ние ще изложим нашите съображения по това решение. Най-вероятно някои от тях може да ги вземете предвид, някои може и да не ги вземете предвид, но в крайна сметка в решението ние ще видим, че няма възможност по някакъв начин да проведем по-задълбочена дискусия, защото има само едни 5 или 10 минути, в които трябва да изложим само фактите. Затова Ви призоваваме да помислите по отношение на такива документи да се прави още преди установяването на проекта на решение една предварителна консултация с газови асоциации, заинтересовани лица, които да могат още преди формирането на първия проект на решение да Ви дадат мнение какво трябва да се предвиди в него, какво трябва да се включи и тогава да бъде оформен проект на решение, който да бъде подложен на публична дискусия.

Сега ще се върна отново по вече предложеното решение. В него изрично даже е посочено, че приложимите множители и сезонни коефициенти са основен фактор за съставянето на портфолиото от капацитетни продукти на всеки един ползвател на газопреносната система, съответно в пряка зависимост от приложимите множители и сезонни коефициенти, разпределението на резервирания капацитет и капацитетните продукти. Именно това показва колко е важен документът за целия газов пазар. Той показва една политика на водене по отношение на газовия бизнес. Затова считаме, че информацията, която ни е предоставена с този документ, за да можем да изразим конкретно мнение по конкретните коефициенти, е недостатъчна.

В документа е посочено, че „Булгартрансгаз“ ЕАД е предоставило анализ на резултатите от прилагане на множителите, но този анализ го няма към проекта на решение, т.е. той е при Вас, но ние не разполагаме с него. От него имаме само някои данни, бегли, от които не може да се направи анализ. Имам предвид основно това за предходни години – от една страна се вижда каква е използваемостта на капацитетите и се оказва, че месечният капацитет е изключително важен, защото той е 50% от всички останали капацитетни продукти. Оттук нататък трябва да уточним, че този капацитетен продукт наистина е много важен заради това, че той де факто провокира конкуренцията на пазара и с това трябва да бъдете наясно, защото конкуренцията, която се развива в момента е на база между дългосрочни и спотови продукти. Спотовите продукти не могат да бъдат предлагани в рамките на годишен капацитет или по-точно не може да бъде толкова съществен годишният капацитет в рамките на тези спотови продукти. Заради това отчитането на месечния продукт с по-конкурентни предимства дава предимство на конкуренцията на пазара. Включително и затова казвам, че базирайки се само на това, че няма съществено изменение на тези коефициенти от миналото не показва никаква насока на водене на политика по отношение на развитието на конкуренцията на пазара. Това е едната линия, по която трябва сериозно да се преосмислят коефициентите, които в момента се предлагат, защото през последните една-две години се показва, че истинската конкуренция се развива на базата на месечните продукти. В същото време създавайки коефициент от 1,4 оскъпяване на месечния продукт спрямо годишния се показва политика на нежелание да се потвърждава този конкурентен пазар, т.е. напротив – искаме да задържаме статуквото - с това да се държат, така да се каже, пазарни участници, които по някакъв начин са гарантиране на това, че получават дългосрочни договори и да не забравяме, че зад тези

дългосрочни договори стои държавата. В този смисъл държавата не позволява с тези коефициенти да се развива конкурентния пазар в спотово изражение.

В този смисъл считаме, че е важно това нещо да бъде споделено като анализ, който е даден от страна на „Булгартрансгаз“ ЕАД, за да може и ние от наша страна да изразим съществено мнение и то базирано на данни, на цифри, както и ние естествено ще Ви представим нашето предложение и становища по това проекторешение. Надяваме се те да бъдат взети предвид, но няма да бъдат толкова детайлни поради липсата на информация. Може би това следва да бъде нашето най-вече съображение. Всички останали ще Ви ги предоставим по установения 14-дневен срок, в писмен вид, за да може да се запознаете с тях. Благодаря Ви отново и отново успех на всички колеги!

С. Тодоров:

Благодаря, г-н Темелков! Аз искам да Ви окуража да правите както предложения по процеса, така и предложения по конкретните параметри и предложения, които имаме като Комисия – както във връзка с решения, така и във връзка с подзаконовни нормативни документи. Мога да Ви уверя, че настоящият състав на Комисията е напълно отворен да направи нещата по-добре. Що се отнася до липсата на този пазарен анализ. Ще предприемем някакви мерки, така че да го направим публичен дотолкова, доколкото това е възможно, за да може да обективирате и да направите конкретни предложения в очевидно една ситуация, която трябва да вземем предвид, поради липсата на доставки по дългосрочните договори. Аз ще дам 14 дни за представяне на писмени становища. Предполагам, че до края на седмицата ще сме Ви предоставили достъп до допълнителните документи, от които имате нужда да формирате някакво мнение и конкретни предложения, така че да ги вземем предвид в окончателното решение. Мисля, че тези около десетина дена ще са Ви достатъчни, предвид факта, че вече имате горе-долу ясна позиция. Достатъчно е тя да бъде потвърдена от анализа, който „Булгартрансгаз“ ЕАД е направило.

Колеги от Комисията, Вие имате ли някакви въпроси и коментари по така предложения проект на решение? Колеги от работната група, искате ли да вземете отношение по така направените представени становища?

А. Иванова:

Това, което искам да кажа е, че цялата процедура във връзка с обсъждане на предложението на „Булгартрансгаз“ ЕАД следва процедурата, която е заложена в Регламент № 460, така че в този смисъл това, което се прави като обществено обсъждане и срокът, който се дава за представяне на становища отговарят на изискванията на регламента. Комисията взема окончателно решение след като се съобрази с представените становища от всички заинтересовани страни и обсъди аспектите, които са заложи в регламента – в чл. 28 от него. Тази процедура не предвижда предварителни консултации по повод изготвяне на предложението и на проекта на решение. Не ги забранява, но ние следваме процедурата, която е заложена в регламента и съответно и в методиката. По отношение на анализа, който трябва да представи „Булгартрансгаз“ ЕАД, аз предполагам, че колегите ще дадат някаква информация, която ще подпомогне представянето на становища от заинтересованите лица. Това е което мога да кажа. Самият проект на решение ще бъде съобразен и това, което представителят на „Булгартрансгаз“ ЕАД заяви по отношение на отстъпката за вход-изход на газохранилището, която ще бъде различна от тази, която е предложена за

утвърждаване от Комисията. След като получим тяхното актуализирано предложение то ще намери отражение и в проекта на решение.

А. Йорданов:

Г-н Председател, ако позволите...

С. Тодоров:

Заповядайте, г-н Йорданов!

А. Йорданов:

Първо, искам да се обърна към заявителя. Все още има материали по публичната консултация на една методика, които не са ни предоставени. Тя е от доста отдавна. Спомнете си – има една проблемна дискусия с ACER по този повод, което кореспондира съответно и с обема и начина, по който представяте материалите и анализа, в случая към регулатора. Много Ви моля, малко по-отговорно да се отнасяте към заявленията, които входирате в регулатора!

Г-н Темелков, по принцип сте прав, обаче считам, че това предложение следва да го адресирате към заявителя, защото КЕВР действа наистина в рамките на законоустановена процедура по обществено обсъждане и не разполагаме с достатъчно време в рамките на тази процедура, но в крайна сметка нищо не пречи на заявителя да проведе предварителна консултация преди да входира съответното заявление в КЕВР. Съветът ми към Вас е да адресирате тази молба към заявителя. Всъщност и самото заявление към КЕВР най-вероятно би било по-качествено и по-експертно.

К. Темелков – заместник-председател на Българска газова асоциация:

Аз много благодаря за това, че наистина се обърна внимание на този въпрос. Наистина ние не казваме точно как трябва да се изпълни. Няма проблеми това нещо да бъде отнесено и към заявителите и да се изисква от тях да се пуска като предварителна консултация, която да бъде окомплектована към самото заявление като становища или да бъде така, че когато се получи заявлението да бъде предоставено и успоредно с анализа от Комисията да се представят и някакви такива предложения от нас. Изборът на подход, формата, начина и реда на такава предварителна консултация, разбира се, оставяме на хората, които най-добре разбират административния процес. Ние не твърдим, че можем да бъдем полезни. Ние казваме, че ще бъде много полезно това нещо да се направи, с оглед на това да се взимат много добри решения от страна на регулатора, защото те са изключително важни, както се вижда, за цялата икономика, а не само за бизнеса в момента. В този случай само за пример да дам, че никъде не е казано какво е изпълнението на приходите и дали има надвзети или недозети приходи, включително от „Булгаргаз“ ЕАД за предходните години и това нещо по какъв начин влияе на приходите, които получава дружеството. Няма нито една дума в това решение по този въпрос, т.е. ние затова искаме да видим този анализ, тъй като тези коефициенти и начина на прилагане на коефициентите и това, което се очаква спрямо тях има отношение към приходите на дружеството. Затова е много важно да може да се даде анализ със съответните данни какво се е случвало през предходните години, какви резервации е имало, какво се е получило вследствие на методиката и тези множители, като приходи на самото дружество и дали те имат недозет или надзет приход, за да може да се направи този анализ.

С. Тодоров:

Благодаря, г-н Темелков! Честно казано, моят фокус би бил по-скоро осигуряване на адекватни капацитети за следващата една година, предвид критичната ситуация с доставките на газ. Естествено, сигурен съм, че колегите от работната група ще оценят и икономическия ефект на предишните коефициенти върху финансовото състояние на „Булгартрансгаз“ ЕАД. Някой иска ли да вземе отношение?

Б. Брънгова - старши юрисконсулт в отдел „Лицензи“ в „Булгартрансгаз“ ЕАД:

Разбираме опасенията, изразени от г-н Темелков, но считаме, че са напълно неоснователни. По отношение на процедурата следваме не само процедурата по Регламент № 460, но и тази в Закона за енергетиката. Мястото за обсъждането на такъв тип заявления е общественото обсъждане, което правим в момента, в Комисията за енергийно и водно регулиране. Провеждането от Комисията на някакво предварително квази обществено обсъждане, освен, че формално ще наруши закона и е извън процедурата, би могло да създаде опасения и съмнения за непрозрачност при вземане на решения на Комисията. В закона изрично е казано кои са лицата, които могат да участват в общественото обсъждане – широк кръг лица. Никой не Ви пречи и притеснява да вземете отношение тук, на това обществено обсъждане по всички въпроси, които са повдигнати от заявителя. Едно предварително обсъждане не е регламентирано никъде в закона. Всичко това поставя едни съмнения при провеждането му, така че не Ви препоръчвам да тръгвате по тази линия.

Отделно. Понеже се спомена конкретно за цената на краткосрочния продукт, че не сме стимулирали конкуренцията. Все пак да обърна внимание, че цените, които предлагаме имат някаква себестойност. Отразят начина на функциониране на газопреносната система. Изпълнението и предлагането на краткосрочните продукти е по-скъпо. Повече разходи се извършват при експлоатация на газопреносната система, когато се предлага краткосрочен продукт, в сравнение с дългосрочните равномерни продукти. Нека да бъдем реалисти и да се придържаме все пак към някакви дадености по отношение функционирането на газопреносната система и себестойността на разходите на тази газопреносна система.

С. Тодоров:

Благодаря на всички за взетото отношение. Със сигурност всеки има своята гледна точка, която има определен контекст в конкретната процедура, но желанието на този състав на тази Комисия е да направи нещата максимално достъпни за взимане на участие и тези гледни точки да могат да бъдат изразени адекватно. Със сигурност, естествено, трябва да съобразим и риска за даване на някакво предимство на определени участници на пазара в процедура, която не е описана в закона, като това предимство може да бъде използвано или тълкувано по какъвто и да е начин.

Благодаря Ви, колеги! Давам 14 дни срок за предоставяне на писмени становища. Също така бих искал работната група да прецени доколко и как може да сподели представения ценови модел на „Булгартрансгаз“ ЕАД по отношение на ефекта на тези коефициенти и множители. Насрочвам закритото заседание, на което ще ги утвърдим и ще излезем с решение, на 02.06.2022 г. С това изчерпваме дневния ред и закривам заседанието за това обществено обсъждане. Благодаря Ви!

Приложение:

1. Писмо на КЕВР с изх. № Е-15-45-11/29.04.2022 г. - покана до заинтересованите лица относно проект на решение относно заявление от „Булгартрансгаз“ ЕАД за утвърждаване на ценообразуващи параметри за периода 01.10.2022 – 30.09.2023 г.

2. Копие на пълномощно от Владимир Малинов - изпълнителен директор на „Булгартрансгаз“ ЕАД на Данаил Диков - ръководител сектор „Ценообразуване“ и Боряна Брънгова - старши юристконсулт.

ЧЛЕНОВЕ НА КЕВР:

.....

А. Йорданов

.....

Б. Голубарев

.....

Д. Кочков

.....

П. Трендафилова

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

СТАНИСЛАВ ТОДОРОВ

ЗА ГЛАВЕН СЕКРЕТАР:

ЮЛИЯН МИТЕВ

(Съгласно Заповед №388/27.04.2022 г.)

Протоколирали:

И. Зашева – главен експерт

Н. Косев - главен експерт